

Vantaa Hommas, KM 36869

Satu Koivisto 2007

Luuanalyysi 23.11.2007 Katariina Nurminen

Vantaan Hommoksen kivikautinen luuaineisto oli niukahko ja pääosin hyvin kulunutta ja huonosti säilynyttä. Aineistossa oli nisäkkäiden ja kalojen luita. Nisäkkäistä ainoa tunnistettu eläinlaji oli hylje. Lajikohtaisia eroja ei tämän asuinpaikan luista pysty sanomaan. Osa luista (nikamat, kylkiluut, kallon osat) on niiden pienen fragmenttikoon ja rikkonaisen struktuurin vuoksi tunnistettu ylempään taksoniin nisäkkäät (mammalia), mutta muiden luiden perusteella voidaan olettaa niidenkin olevan hylkeiden luita. Yksi kylkiluu oli kahtena yhteenkuuluvana fragmenttina, ilmeisesti katkennut kaivausvaiheessa.

Hylkeiden luita oli yllä mainittujen luuston osien lisäksi jalkapöydästä ja varpaista sekä yksi leukaluun kappale. Mahdollisesti mukana ovat myös sormiluut, sillä neljä sormi/varvasfragmenttia oli sellaisia, joista ei pysty yksilöimään raajaa. Aineistossa oli aikuisen hylkeen luita sekä ainakin yksi nuoren hylkeen luu sormesta/varpaasta.

Kalan tunnistetut luut olivat kaikki hauesta. Nämä olivat leukaluun, kitaluun ja hartian lukkoluun kappaleet. Kyseiset luut säilyvät hauella yleensä erittäin hyvin. Muita tunnistettavia kalojen luita ei ollut.

Kahdessa luussa oli leikkuu/ työstöjälkiä. Nämä luut olivat muuten sellaisia, joista ei voinut tehdä lajitunnistuksia.

Aineistosta oli tunnistettavissa yhteensä **20** luufragmenttia, jotka jakautuivat seuraavasti:

<u>Laji/ heimo</u>	<u>Kpl</u>	<u>MNI*</u>
Phocidae (hylkeet)	7	2
Mesomammalia (keskikokoiset nisäkkäät)	8	
Mammalia (nisäkkäät)	2	
Nisäkkäät yhteensä	17	
Esox lucius (hauki)	3	1
Kalat yhteensä	3	

MNI* = Minimum number of individuals (vähimmäisyksilömäärä)

Helsingissä 23.11.2007

Katariina Nurminen, FM

Sanastoa:

mandibula

alaleuan luu

metatarsus mt	jalkapöydän/ kämmenen luu
tarsi	viittaa jalkaan
phalanges phal.	sormi/ varvasluu
epiphysis epiph.	epifyysi ts. luun pää, joka ei nuorella nisäkkäällä ole vielä luutunut
costa	kylkiluu
vertebra	selkänikama
cranium	kallo
dentale	kalan alaleuan luu
palatinum	kalan kitaluu
cleithrum	kalan hartian lukkoluu
sinister sin.	vasemman puoleinen
dexter dex.	oikean puoleinen
proximaali prox.	lähempänä vartalon keskustaa
distaali dist.	kauempana vartalon keskustasta
anterior ant.	lähempänä pään etuosaa

X	Y	Kerros	Kpl	Luu	Laji	Muuta
kk 470	215,00	syv. 12 cm	0	indet (= ei määritettävissä)		nisäkästä
kk 470	215,00	syv. 16 cm	0	indet		nisäkästä
kk 470	215,00	syv. 28 cm	0	indet		
kk 470	215,00	syv. 32 cm	0	indet		
470,04	215,90	4	0	indet		nisäkästä
470,14	215,65	4	1	mt tarsi II sin. prox. fr.	Phocidae	
470,15	215,50	5	0	indet		
470,15	215,85	3	0	indet		nisäkästä
470,15	216,15	3	1	mandibula dex. fr	Phocidae	kalaa
470,15	216,15	3	0	indet		
470,15	216,15	4	0	indet		
470,15	216,50	3	0	indet		
470,15	216,50	3	0	indet		
470,15	216,85	3	0	indet		nisäkästä
470,18	216,30	2	0	indet		nisäkästä
470,22	215,66	3	0	indet		nisäkästä
470,29	215,96	2	0	indet		
470,30	215,62	3	0	indet		nisäkästä
470,39	215,49	3	0	indet		nisäkästä
470,45	216,60	4	0	indet		nisäkästä
470,47	215,64	5	0	indet		nisäkästä
470,49	215,84	2	0	indet		nisäkästä
470,50	215,50	4	0	indet		
470,50	215,15	5	0	indet		
470,50	216,15	2	0	indet		nisäkästä
470,50	216,15	3	0	indet		
470,50	216,15	4	0	indet		nisäkästä
470,50	216,15	5	0	indet		
470,50	216,50	2	1	phal. sin./dex. dist. fr	Phocidae	
470,50	216,50	4	0	indet		
470,50	216,85	3	0	indet		
470,55	216,70	4	0	indet		nisäkästä
470,56	216,10	4	0	indet		nisäkästä
470,61	215,36	4	0	indet		nisäkästä
470,81	215,89	5	0	indet		nisäkästä
470,84	215,00	4	0	indet		
470,85	216,15	2	0	indet		
470,85	216,50	3	1	phal. 1 epiph. prox. fr.	Phocidae	
470,85	215,50	4	0	indet		nisäkästä
470,85	215,50	5	0	indet		
470,85	215,85	3	0	indet		
470,85	215,85	5	0	indet		
470,85	216,15	4	0	indet		
470,85	216,50	4	0	indet		nisäkästä
470,85	216,50	5	0	indet		
470,85	216,85	2	0	indet		
470,85	216,85	5	0	indet		

X	Y	Kerros	Kpl	Luu	Laji	Muuta
470,87	215,92	4	0	indet		nisäkästä
470,87	216,47	3	1	costa fr	Mesomammalia	
470,89	215,74	3	1	costa fr	Mesomammalia	
470,93	215,34	3	2	costa fr	Mesomammalia	palat kuuluvat yhteen
470,93	215,62	5	0	indet		
470,95	215,22	3	*	luu, jossa leikkuu/ työstöjälkiä		
470,95	216,18	5	0			nisäkästä
471,05	215,45	2	1	costa fr	Mesomammalia	
471,05	215,57	2	0	indet		
471,09	216,17	2	0	indet		nisäkästä
471,10	215,10	4	0	indet		
471,10	215,70	?	0	indet		
471,11	216,03	2	1	dentale sin. ant. fr*	Esox lucius	
471,13	216,21	4	0	indet		
471,14	216,40	3	0	indet		nisäkästä
471,15	215,15	3	0	indet		nisäkästä
471,15	215,15	4	0	indet		
471,15	215,30	3	1	cleithrum sin. fr	Esox lucius	
471,15	215,50	2	0	indet		nisäkästä
471,15	215,50	4	0	indet		kalaa
471,15	215,80	3	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,15	216,15	5	0	indet		
471,15	215,85	3	0	indet		nisäkästä
471,15	215,85	4	0	indet		nisäkästä
471,15	215,85	4	1	vertebra fr	Mesomammalia	
471,15	215,85	3	0	indet		nisäkästä
471,15	216,50	3	0	indet		nisäkästä
471,15	216,50	4	0	indet		kalaa
471,15	216,65	4	0	indet		
471,20	215,20	3	0	indet		nisäkästä
471,20	215,53	2	0	indet		
471,20	215,70	2	0	indet		nisäkästä
471,25	215,95	3	0	indet		
471,30	215,60	4	0	indet		
471,30	215,85	4	0	indet		kalaa
471,31	216,77	4	0	indet		nisäkästä
471,35	215,25	3	0	indet		nisäkästä
471,36	216,26	2	0	indet		nisäkästä
471,37	216,05	5	0	indet		nisäkästä
471,37	216,27	5	0	indet		nisäkästä
471,39	216,10	4	1	cranium fr	Mammalia	
471,39	216,51	3	0	indet		
471,30	215,35	3	0	indet		nisäkästä
471,40	215,85	4	0	indet		nisäkästä
471,45	215,15	5	0	indet		
471,45	215,55	3	0	indet		
471,45	215,70	5	0	indet		nisäkästä
471,47	216,04	4	1	vertebra fr	Mesomammalia	
471,47	216,65	3	0	indet		nisäkästä
471,48	215,55	4	0	indet		nisäkästä
471,50	215,15	2	0	indet		nisäkästä
471,50	215,16	3	1	phal. dist. fr.	Phocidae	
471,50	215,50	3	0	indet		

X	Y	Kerros	Kpl	Luu	Laji	Muuta
471,50	215,50	5	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,50	215,85	2	0	indet		nisäkästä
471,50	215,85	3	0	indet		nisäkästä
471,50	215,85	4	0	indet		nisäkästä, kalaa
471,50	215,85	5	0	indet		
471,50	216,15	2	0	indet		nisäkästä
471,50	216,15	4	0	indet		nisäkästä
471,50	216,15	5	0	indet		nisäkästä
471,50	216,85	3	1	palatinum sin./dex. fr	Esox lucius	nisäkästä
471,55	215,35	5	0	indet		
471,50	216,85	5	1	costa fr	Mesomammalia	
471,53	216,00	5	0	indet		nisäkästä
471,54	216,14	2	0	indet		
471,55	215,20	4	0	indet		nisäkästä
471,55	215,70	3	0	indet		
471,60	215,75	4	0	indet		
471,61	216,59	5	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,62	216,00	4	0	indet		nisäkästä
471,62	216,77	3	0	indet		
471,65	215,70	3	0	indet		kalaa
471,65	215,82	2	0	indet		kalaa
471,67	215,67	2	0	indet		
471,68	216,81	5	0	indet		
471,69	215,30	2	1	phal. 1 tarsi prox. fr	Phocidae	
471,72	215,88	3	0	indet		nisäkästä
471,75	215,85	2	0	indet		nisäkästä
471,75	216,10	3	0	indet		
471,76	216,12	3	0	indet		
471,77	216,10	2	0	indet		
471,80	215,50	5	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,80	215,60	3	0	indet		
471,80	215,90	3	0	indet		
471,84	216,89	3	0	indet		nisäkästä
471,84	216,84	5	0	indet		nisäkästä
471,85	215,15	2	0	indet		
471,85	215,15	3	0	indet		
471,85	215,15	4	0	indet		
471,86	215,15	5	0	indet		
471,85	215,36	3	1	cranium fr	Mammalia	kalaa?
471,85	215,50	2	0	indet		
471,85	215,50	5	0	indet		
471,85	215,85	4	0	indet		
471,85	216,15	2	0	indet		nisäkästä
471,85	216,15	3	0	indet		
471,85	216,15	4	0	indet		nisäkästä
471,85	216,50	4	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,85	216,50	5	0	indet		
471,85	216,85	3	0	indet		kalaa
471,90	215,63	3	0	indet		
471,90	215,80	3	0	indet		nisäkästä, kalaa?
471,52	215,70	2	0	indet		
471,53	215,55	2	1	phal. 1 prox. fr	Phocidae	
471,95	215,40	4	0	indet		

X	Y	Kerros	Kpl	Luu	Laji	Muuta
471,95	216,53	3	0	indet		nisäkästä
471,58	215,30	3	0	indet		kalaa
471,00	216,00	5 -> pohja	*	luu, jossa leikkuu/ työstöjälkiä		nisäkästä, kalaa?